
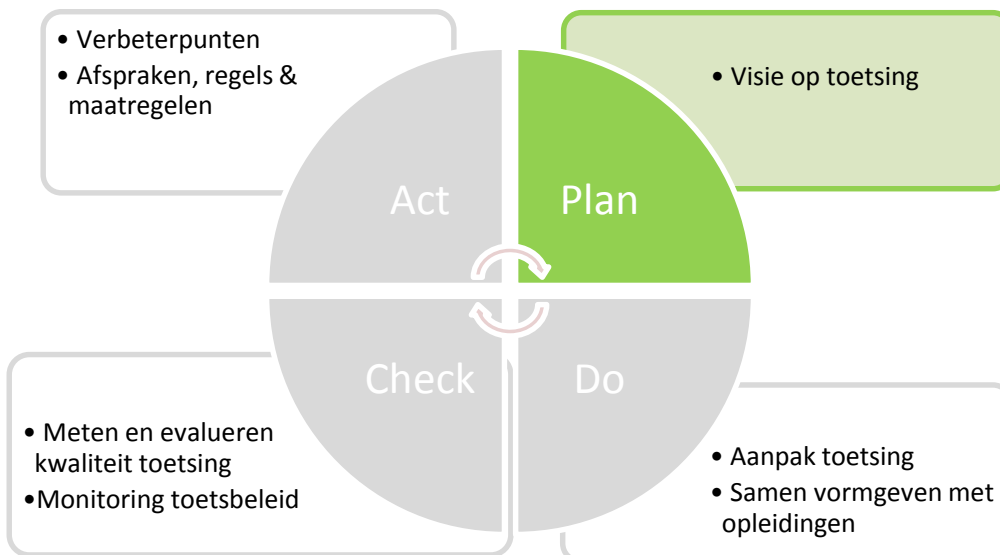
Toetsbeleid faculteit Psychologie en pedagogische wetenschappen (2016)

Het toetsbeleid van de FPPW is gefundeerd op een gedragen toetsvisie. Aangezien een toetsvisie niet los kan staan van een visie op onderwijs, vormen de vijf principes van het facultair onderwijsconcept de leidraad voor de toetsvisie- en concept. Ook sluit dit toetsbeleid aan bij het toetsbeleid van de UGent.

PLAN: Toetsvisie

De FPPW stelt een continu en cyclisch proces voorop waarbij de PDCA cyclus wordt gevolgd. Dit is congruent met het UGent toetsmodel, waarbij de drie fasen van nastreven, meten en borgen voorop staan. Deze sluiten namelijk zeer nauw aan bij de 4 stappen van de PDCA-cyclus. Hierbij vertrekken we van een visie op toetsing (PLAN), implementeren we het toetsbeleid (DO), meten we of de toetsing kwaliteitsvol is (CHECK), om vervolgens het beleid en de toetsing op verbeterpunten te screenen en daarna te borgen in nodige afspraken, regels en maatregelen (ACT).

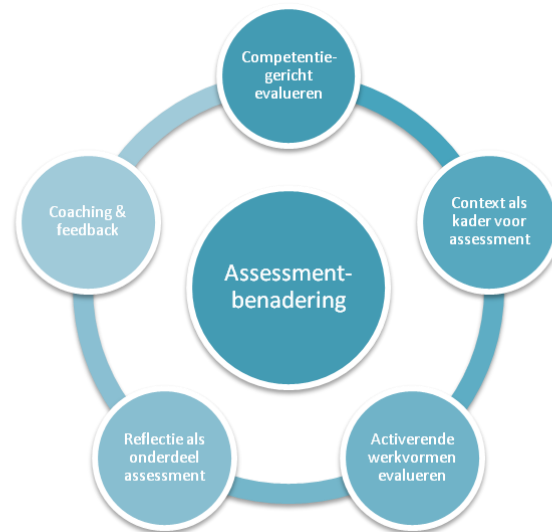

Steunend op de toetscultuur en het onderwijsconcept van de FPPW, waarbij competentiegerichtheid, de rol van feedback, reflectie en context centraal staan, gaat deze toetsvisie uit van een **assessmentbenadering**. Dit houdt een sterke integratie van evaluatie en het onderwijsgebeuren in. Hierbij staan zowel **summatieve als formatieve** evaluatie voorop. Evaluatie gebeurt niet enkel op het einde of na de instructie, maar ook tijdens. Bijgevolg wordt evaluatie niet alleen gezien als een **beoordelingsinstrument**, maar ook **als leermiddel** (Shepard, 2000; Nieweg, 2002). **Reflectie en feedback** zijn hierbij essentiële onderdelen.

Daarnaast is het evalueren van complexere denkprocessen en competenties kenmerkend voor de assessmentbenadering. Assessment is een **beoordeling in een competentiegerichte leeromgeving** (Brown, 2004) waarbij niet alleen **kennisgerichte toetsen** maar ook het **geïntegreerd evalueren** van kenniscompetenties voorop staat (congruent met het UGent toetsconcept). Een inclusieve benadering waarbij gebruik gemaakt wordt van verschillende assessmentvormen staat hier voorop.

De assessmentbenadering impliceert ook dat de student geleidelijk zelf meer verantwoordelijkheid krijgt, zodat lesgever en student een **gedeelde verantwoordelijkheid** dragen op vlak van leren én assessment. In functie van levenslang leren, leren studenten hun eigen sterke en zwakke punten ontdekken om zo hun eigen leerproces verder te sturen.

Het toetsconcept, vervolgens, is een vertaling van de toetsvisie ten opzichte van de 5 principes van het facultair onderwijsconcept.

1 competentiegericht onderwijs vraagt om competentiegerichte evaluatie

Volgens het principe van *constructive alignment* (Biggs, 1996) vraagt competentiegericht onderwijs om competentiegerichte evaluatie afgestemd op de doelen (opleidingscompetenties). Leerlijnen geven aan hoe competenties gradueel worden opgebouwd en hoe het toetsen van kennis als fundament voor hogere creatieve competenties overvloeit naar het geïntegreerd evalueren van kenniscompetenties.

2 context als kader voor assessment

Waar onderwijs en leren gebeurt in context, wordt ook evaluatie hierin gekaderd. De inhoud van assessment sluit aldus aan bij de inhoud van de leeractiviteiten die ingebed zijn in authentieke (professionele en academische) contexten zoals werkomgevingen, probleemsituaties en de interessewereld van de studenten. Bewaking van de kwaliteit van deze assessment in context is hierbij belangrijk.

3 Assessment van activerende didactische werkvormen

Het hanteren van activerende didactische werkvormen impliceert het toepassen van evaluatiemethoden die een adequate weergave vormen van het door deze werkvorm gegenereerde leerproces van elke student. Aandacht voor zowel het proces als het product is hierbij van belang.

4 centrale plaats voor reflectie ...

Bij formatieve evaluatie staat de leermiddelfunctie voorop. Daarbij vormt reflectie een belangrijk hulpmiddel om te leren uit praktijk- en onderzoeksvaardigheden. Deze vaardigheid ontwikkelt zich in toenemende mate doorheen de opleiding, parallel met de toenemende mate van verwachte zelfsturing van de student. Daarnaast dienen evaluaties ook te peilen naar het kritisch inzicht van studenten, dat zich ontplooit door te reflecteren.

5 ... in samenhang met coaching en feedback

Elke vorm van evaluatie is een aangrijpingspunt om terug te kijken op het leerproces (feedback) in functie van het verbeteren van de competenties van de student en het bereiken van een hoger niveau van functioneren (feedforward). Feedback is bijgevolg een onderdeel van het leerproces in al zijn facetten en vormen.

Onderstaande visualisering toont aan dat er in een assessmentbenadering naast het competentiegericht evalueren, ook ruimte is voor kennisgericht toetsen, net zoals er zowel plaats is voor formatieve als summatieve evaluatie. Doorheen **elke opleiding** in de FPPW is er sprake van een **graduele opbouw** in analogie met de toenemende mate van complexiteit, de verwachte zelfsturing en het ontwikkelen van kenniscompetenties bij de studenten. Elk opleidingsonderdeel draagt bij aan deze visie, maar hoeft niet afzonderlijk elk aspect op te nemen in de evaluatiepraktijk.

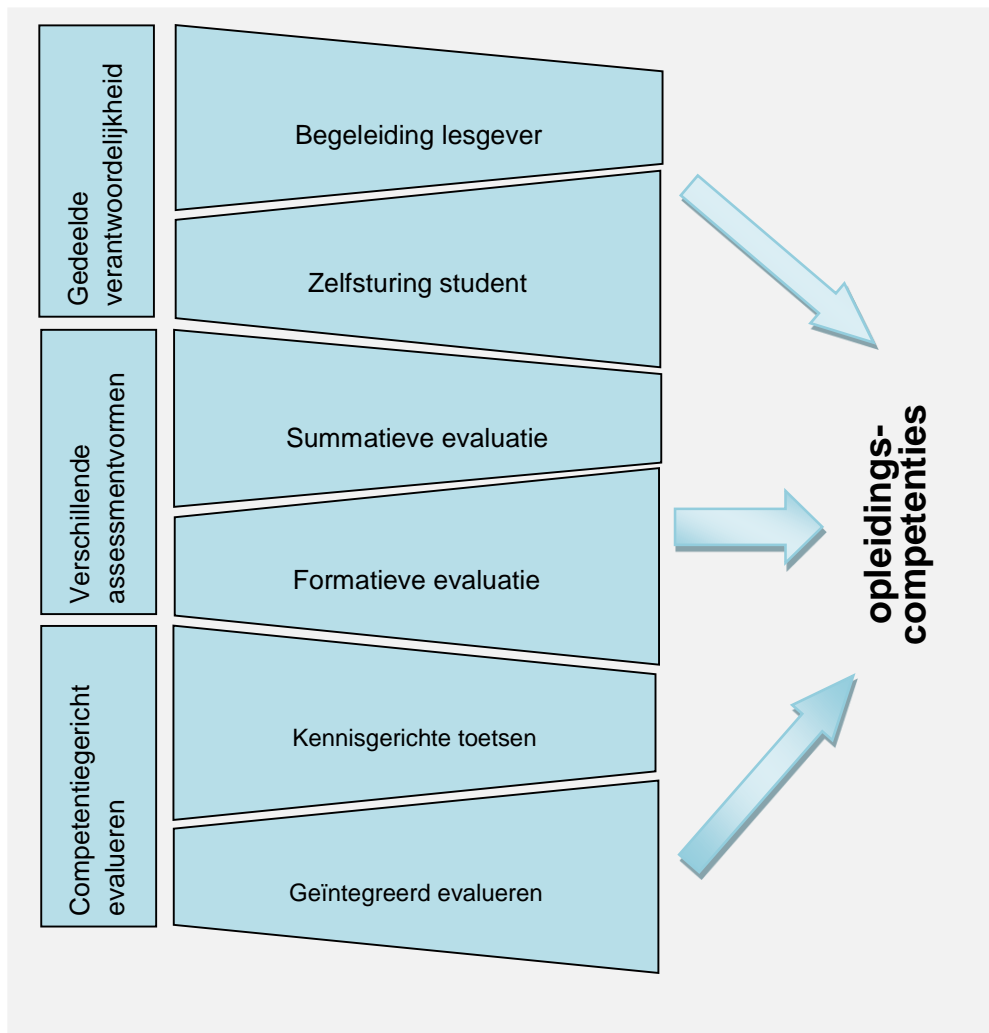
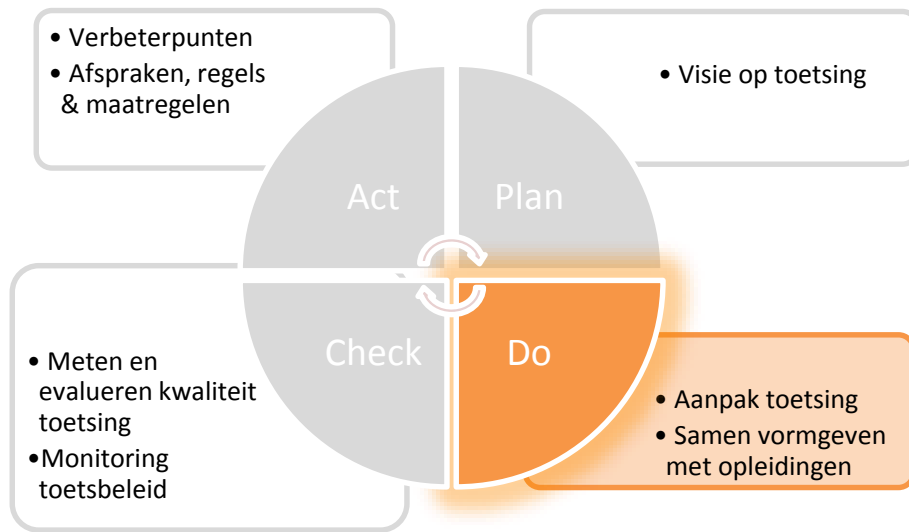

Fig. 3: Visualisering graduele opbouw toetsvisie

DO: Uitvoering toetsbeleid

Vanuit de **5 accenten** die de FPPW legt in haar toetsconcept en uit de basiskwaliteitseisen voor toetsing (**transparantie, validiteit en betrouwbaarheid**) zoals ook de UGent deze voorop stelt, vloeien acties voort om kwaliteitsvolle toetsing te garanderen.

Hierbij vertrekken we van volgende uitgangspunten:

- **Vertrouwen** in de toetsdeskundigheid van de **lesgevers** (cf. UGent toetsprincipe 6)
- **Proactief** stimuleren aan de hand van tools
- **Teamleren** stimuleren (bv. hands-on reflectiedagen, lesgevers samenbrengen)

Dit toetsbeleid is een **dynamisch gegeven** dat zal groeien vanuit de input van de deelnemers, ondersteuners en inrichters van onderwijs.

Wie heeft welke verantwoordelijkheid?

- Niveau van het opleidingsonderdeel: De **lesgever** is en blijft dus verantwoordelijk voor kwaliteitsvolle toetsing binnen zijn/haar opleidingsonderdeel.
- Niveau van de opleiding: Daarnaast sturen en bewaken de **opleidingscommissies** (OC's) en de **commissie kwaliteitszorg onderwijs** (CKO) de toetsing binnen de opleidingen. (bv. organiseren hands-on reflectiedagen)
- Niveau van de faculteit: Tot slot ondersteunt de **facultaire dienst onderwijssteuning** (FDO) de lesgevers en de OC om het kwaliteitsvol toetsen te faciliteren en bevorderen. (bv. ondersteuning hands-on reflectiedagen)

In wat volgt worden de ondernomen acties volgens de 5 componenten van het toetsconcept beschreven.

Competentiegericht onderwijs vraagt om competentiegerichte evaluatie

In functie van competentiegerichte evaluatie vullen alle lesgevers jaarlijks een **competentiematrix** in waarin de link tussen de opleidingscompetenties, de eindcompetenties en de evaluatievormen wordt gemaakt. Dit gebeurde in 2016 voor de eerste keer. Deze koppelingsoefening spoort lesgevers aan om hun evaluatie(s) in te richten volgens het *constructive alignment* principe. Door de vernieuwing van de opleidings- en eindcompetenties in 2016 loopt deze koppelingsoefening nog niet optimaal. We voorzien een geleidelijke professionalisering in dit proces de komende jaren.

Op het **kennisgericht toetsen** wordt door de meeste lesgevers een itemanalyse en het vierogenprincipe toegepast. Het **geïntegreerd evalueren** anderzijds verloopt voornamelijk via **stages, masterproeven en/of integratieseminaries**. De OC bepaalt verder binnen de eigen context of andere vormen van geïntegreerd evalueren toegepast kunnen worden (bv. vakoverschrijdende examens, vakoverschrijdende projecten en presentaties, geïntegreerd mondeling examens, ...). Elke opleiding werkt hiervoor zijn eigen richtlijnen en procedures uit (bv. beoordelingsformulieren, checklists, handleidingen, ...). Zo wordt betrouwbaar en transparant te werk gegaan.

Leerlijnen, die de graduele opbouw van kennisgericht toetsen en het geïntegreerd evalueren weergeven, zijn er anno 2016 nog niet. De opstelling van de leerlijnen voor elke opleiding zal gebeuren in de komende jaren.

Context als kader voor assessment

Elke **lesgever** is **zelf verantwoordelijk** voor de integratie van de evaluatie in authentieke contexten van zijn/haar opleidingsonderdeel in de mate van het mogelijke. Hiervoor vertrouwen we op de toetsdeskundigheid van de lesgever. Bij **stage en masterproef** is de inbedding in een authentieke context vanzelfsprekend. Het gebruik van authentieke contexten geldt tevens voor integratieseminaries, practica, oefeningen en **andere evaluatievormen** die competenties met betrekking tot analyse, toepassing en integratie nastreven. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het gebruik van authentieke casussen, het betrekken van het werkveld bij een (groeps)taak, ... Evaluatievormen die meer gericht zijn op kenniscompetenties passen contextualisering toe in de formulering van examenvragen (bv. kaderen van examenvragen in een betekenisvolle context, vragen opstellen vanuit actuele discussies, ...). Vanaf 2016 brengen we verder in kaart hoe opleidingsonderdelen in context evalueren en hoe de kwaliteit hiervan bewaakt wordt.

Assessment van activerende didactische werkvormen

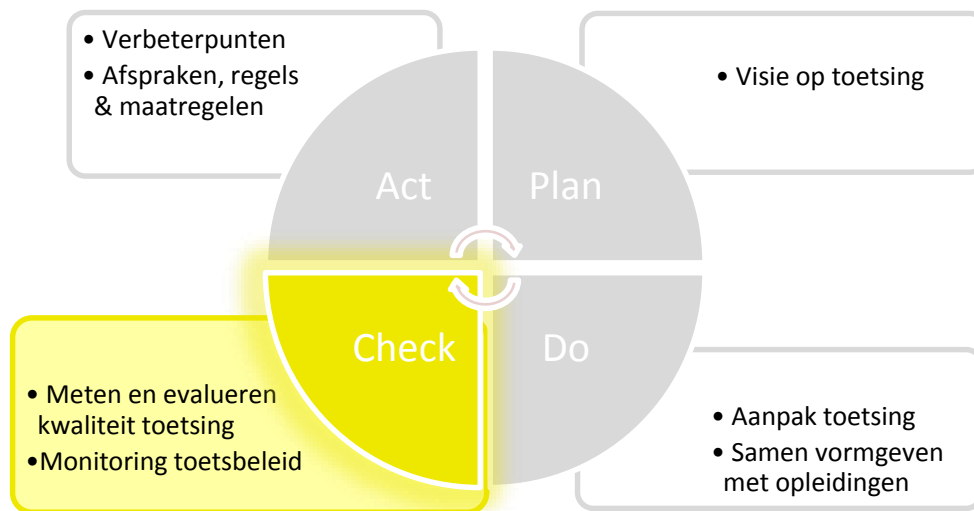
Lesgevers evalueren activerende initiatieven of werkvormen zowel op informele als op formele wijze. Het **informele** houdt in dat lesgevers tussentijds nagaan of studenten 'mee zijn'. Technieken die hiervoor gebruikt worden zijn onder andere zoemsessies, onderwijsleergesprekken, stembakjes, 1-minute-papers, loopmicrofoons, ... De **formele evaluatie van activerende didactische werkvormen** verloopt zoals opgenomen in de studiefiches, zodat de transparantie bewaakt wordt. Een aantal lesgevers past **peer assessment** toe om zowel proces als product te vatten in de evaluatie al dan niet met de bijhorende tool WebPA in minerva.

Centrale plaats voor reflectie in samenhang met coaching en feedback

Reflectie en kritisch inzicht stimuleren gebeurt reeds door de meerderheid van de lesgevers. Dit blijkt onder andere uit de opleidingsevaluaties waar de grote meerderheid van de studenten aangaf dat de opleidingen van de FPPW aanzetten tot kritisch denken. Daarnaast voorziet elke lesgever **standaard feedback** bij elk examen, zoals geëxpliciteerd in het onderwijs- en examenreglement. Dit neemt vaak de vorm aan van groepsfeedback op een vastgelegd tijdstip. Afhankelijk van de omstandigheden geven **sommige** lesgevers **individuele feedback**. Bij activerende werkvormen wordt waar relevant **tussentijdse feedback en/of coaching** gegeven. Een aantal lesgevers houdt hierbij zowel rekening met proces als product in de evaluatie.

Reflectie, coaching en feedback zijn sterk uitgewerkt in het kader van **masterproef en stage** en opgenomen in richtlijnen, procedures, reglementen en beoordelingscriteria. Daarenboven zijn er ook vaak toegepaste *good practices* in teken van coaching van feedback in de FPPW. Zo zijn **beoordelingsformulieren voor stage en masterproef** niet alleen nuttig voor een hogere betrouwbaarheid en transparantie, maar ook voor feedback. Studenten weten op voorhand op basis van welke criteria ze zullen geëvalueerd worden. Hierdoor zijn de verwachtingen van in het begin duidelijk. Tussentijds en/of op het einde krijgen de studenten dan ook feedback op basis van deze criteria.

CHECK: Meten en evalueren van toetsingskwaliteit en monitoring van toetsbeleid

In de checkfase wordt de **kwaliteit van de toetsing gemeten en geëvalueerd**. In wat volgt zullen alle checkprocessen volgens niveau van de kwaliteitszorg toegelicht worden. Alle checkprocessen samen meten en evalueren (on)rechtstreeks alle basiskwaliteitseisen, de pijlers van het toetsconcept en de harde kwaliteitsindicatoren rond toetsing uit het kwaliteitshandboek van de UGent op regelmatige basis.

Niveau van de faculteit

Op het niveau van de faculteit bevroegt de FDO de lesgevers over de harde kwaliteitsindicatoren. Daarnaast wordt in deze bevraging ook nagegaan welke toetsbeleidstools lesgevers gebruiken en of er nog andere ondersteuningsnood heerst. Deze **bevraging** gebeurt wanneer (1) er evidentie rond kwaliteitsindicatoren, toetsbeleidstools of ondersteuningsnood ontbreekt, (2) de beschikbare gegevens aan een update toe zijn en (3) bij elke grote programmawijziging. Deze vragenlijst gaat vooraf aan hands-on reflectiedagen die georganiseerd zullen worden in functie van de heerserende ondersteuningsnood.

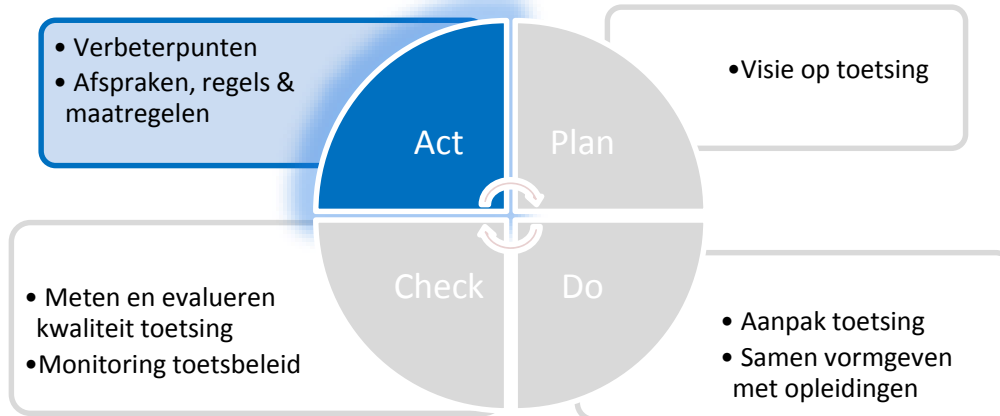
Niveau van de opleiding

Op niveau van de opleiding is het de OC die finaal oordeelt of de opleidingscompetenties kunnen nagestreefd worden op basis van het gevoerde toetsbeleid en hierbij de kwaliteit van de toetsing bewaakt. Zo wordt de **checklist evaluatiebeleid opleiding** tweejaarlijks behandeld. Daarbij aansluitend bespreekt de OC jaarlijks de **competentiematrix** op aangeven van de cluster kwaliteitszorg; hierin wordt de link tussen de opleidingscompetenties, de eindcompetenties en evaluatievormen per vak gemaakt. De bespreking van de matrix laat toe een inschatting te maken van de mate waarin competentiegericht evalueren effectief plaats vindt aan de hand van de best mogelijke methode (rekening houdende met omgevingsvoorwaarden zoals draagkracht en materiële voorzieningen). Verder worden de **opleidingsevaluaties**, waar enkele elementen rond assessment worden bevroegd, tweejaarlijks besproken door de betrokken OC's. Tot slot maken ook studentenklanken door vertegenwoordigers en docentenklanken in de OC deel uit van de checkprocessen. De conclusies uit bovenstaande analyses zijn de basis voor het nemen van maatregelen en acties.

Niveau van het opleidingsonderdeel

Op het niveau van het opleidingsonderdeel analyseert de FDO tweemaal per jaar de **onderwijsevaluaties** (partim evaluatie) en koppelt de bevindingen terug aan de lesgever. Daarnaast analyseert de FDO de **evaluaties van de masterproefbegeleiding** (coaching & feedback) jaarlijks. Verder worden er ad hoc **studietijdmetingen** georganiseerd en geanalyseerd door directie onderwijsaangelegenheden (DOWA) van de UGent. Ook wordt er minimum éénmaal per jaar gekeken naar de **score distributies en bijhorende correlaties** binnen vakken en over vakken heen door de FDO. De resultaten worden telkens teruggekoppeld naar de betrokken lesgever. Tot slot geven informele studenten- en docentenklanken ook input voor de checkprocessen. In bijlage 3 wordt in schema de procedure uiteengezet na probleemsignalisatie op opleidingsonderdeelniveau.

ACT: Kritische reflectie en verbeteracties

Voortvloeiend uit de resultaten van de checkprocessen, worden **maatregelen en verbeteracties** ondernomen om de kwaliteit van de toetsing te stimuleren en verbeteren. Naast de initiatieven van de **FDO** zelf, kan ze ook samenwerken met de **centrale dienst onderwijskwaliteitszorg van de UGent** (DOWA – Afdeling Onderwijskwaliteitszorg), die onder andere trainingen uitwerkt voor het onderwijzend personeel. Alle verbeteracties en maatregelen worden geborgd in de **studiefiches** en in **richtlijnen en reglementen** (bv. onderwijs- en examenreglement van UGent, aanvullende facultaire reglementen, vakgroepriichtlijnen voor stage, ...). Bij nood aan verbeteracties op niveau van een individueel opleidingsonderdeel, wordt gebruik gemaakt van de procedure zoals uiteen gezet in bijlage 3.

Competentiegericht onderwijs vraagt om competentiegerichte evaluatie

Om competentiegerichte evaluatie te stimuleren, stelt de FDO een **handleiding voor een toetsmatrijs** op. Een toetsmatrijs is een overzichtstabel waarin staat hoe de opgaven in een evaluatie zijn verdeeld over de leerstof, in relatie tot de vooropgestelde eindcompetenties. Afhankelijk van de eindcompetenties wordt bepaald op welk niveau deze worden getoetst, welke evaluatievorm zich daarvoor het best leent en hoeveel vragen gesteld zullen worden. Met deze tool wordt de lesgever aangezet om na te denken over de evaluatievorm en evaluatievragen in functie van de eindcompetenties en wordt bovendien de validiteit en betrouwbaarheid van toetsing gegarandeerd. Daarnaast zullen de OC's de leerlijnen per opleiding opstellen in de komende jaren. Als basis hiervoor zal informatie uit de competentiematrix gebruikt worden. Ook biedt de FDO de checklists '**kwaliteitsborging evaluaties**' en '**formuleren van examenvragen**' aan voor lesgevers. Hiermee wil de FDO het kwaliteitsvol (betrouwbaar, valide en transparant) opstellen van competentiegerichte evaluaties stimuleren. Deze checklists omvatten duidelijke items aan de hand waarvan lesgevers hun evaluaties kunnen screenen. De bedoeling van deze tool is niet het 'checken' op zich, maar is vooral bedoeld voor de lesgevers als reflectie-instrument voor hun eigen toetspraktijk (professionalisering). Verder wordt bekeken hoe een tool voor **studentenevaluaties** een meerwaarde kan bieden om lesgevers proactief te stimuleren in hun competentiegerichte evaluatie. Dit zou een korte vragenlijst kunnen zijn die studenten vlak na het maken of indienen van hun evaluatie invullen omtrent de kwaliteit van de competentiegerichte evaluatie. Ze geven de lesgever onmiddellijk feedback. Hierbij is naast anonimiteit van de student, ook belangrijk dat de lesgever deze vragenlijsten van de studenten pas bekijkt wanneer hij/zij de scores officieel heeft toegekend, om beïnvloeding te vermijden. Al deze tools zullen continu beschikbaar zijn via de **interne facultaire infosite voor onderwijzend personeel**.

Context als kader voor assessment

Wanneer er verbetering mogelijk blijkt uit de checkprocessen rond deze pijler, zal hier met gepaste verbeteringsacties op ingespeeld worden. Afhankelijk van de aard van de verbeteringsnood, kan dit in verschillende formats (bv. tools, workshops, hands-on reflectiedag, studiedagen, ...).

De komende jaren wordt verder in kaart gebracht hoe evaluatie in context kwaliteitsvol wordt uitgevoerd. Daarnaast zal ook de kwaliteit van deze evaluaties in context de komende jaren bekeken worden. Transparantie, betrouwbaarheid en validiteit staan hierbij voorop. Hieruit zullen acties vloeien om dit proactief te stimuleren.

Assessment van activerende didactische werkvormen

Aangezien **peer assessment** één van de geprefereerde methoden is voor het evalueren van het proces en/of product bij activerende didactische werkvormen, willen we deze praktijk bij alle lesgevers stimuleren. Het stelt de lesgever ook in staat om zowel **groeps- en individuele verantwoordelijkheid** ten aanzien van het **proces én product** in rekening te brengen bij de beoordeling, een knelpunt dat al vaker door studentenvertegenwoordiger is aangekaart als probleem. Zonder een formeel kader, zullen studenten nooit tot de gewenste vorm van peer assessment komen. Daarom is het als lesgever belangrijk om de juiste condities hiervoor te stimuleren, al dan niet met behulp van beschikbare tools. De **WebPA module in minerva** is daar zo één van.

Om de lesgevers te stimuleren om het volledige leerproces en -product van activerende werkvormen adequaat te evalueren, worden er zowel vanuit DOWA als vanuit de FDO van de faculteit FPPW **handleidingen, onderwijstips en trainingen** voorzien om zich hierin te professionaliseren. Via de **website onderwijstips.ugent.be** staan tal van *good practices* uitgelegd met realistische praktijkvoorbeelden rond peer assessment en het gebruik van rubrics. Daarnaast moedigt de FDO **teamleren** aan rond peer assessment door het **organiseren van hands-on reflectiedagen** waarbij lesgevers elkaars *good practices* en ervaringen uitwisselen. De onderzoeks- en praktijkexpertise beschikbaar binnen vakgroepen kan hier zeker van pas komen. Teamleren is voor deze pijler extra belangrijk aangezien activerende werkvormen en de daarbij horende evaluatie vaak een grote inspanning en dus ook een drempel en uitdaging vormen voor lesgevers.

Centrale plaats voor reflectie in samenhang met coaching en feedback

Feedback neemt een belangrijke plaats in in de assessmentbenadering en blijkt nog niet voldoende verankerd in de FPPW, zoals blijkt uit de checkprocessen (opleidingsevaluaties, onderwijsevaluaties, studentenvertegenwoordigers). We willen dat feedback meer is dan het ene formeel verplichte feedbackmoment na de examens. De ervaring leert dat deze feedbackmomenten weinig rendabel zijn als formatief leermiddel. Daarom zullen we hier sterker op inzetten. Zo zal de FDO het gebruik van de **module Puntenboek** in Minerva stimuleren. Op lange termijn streven we ernaar dat alle lesgevers die niet-periodegebonden evaluatie toepassen, deze tool gebruiken. In deze module kunnen lesgevers online (deel)scores en feedback ingeven op opdrachten van individuele en/of groepen studenten, waarna studenten dit kunnen raadplegen via Minerva. Dit verhoogt de transparantie en toegankelijkheid van feedback. Veel functionaliteiten van het puntenboek zijn daarenboven gekoppeld aan andere modules van Minerva, zoals Dropbox, Curios, Studentenpublicaties enzovoort.

Daarnaast wil de FDO ook op vlak van coaching, feedback en reflectie het teamleren tussen lesgevers stimuleren door het organiseren van **hands-on reflectiedagen** binnen en over opleidingen heen om elkaar te inspireren zodat expertise niet alleen op onderzoeksgebied maar ook in onderwijs gedeeld wordt.

Verder wordt in functie van feedback en reflectie een vakoverschrijdende online interface ontwikkeld in het **onderwijsinnovatieproject 'competentiegefundeerd feedback geven'** waarop studenten hun voortgang ten aanzien van de opleidingscompetenties kunnen volgen. Dit wordt uitgewerkt door de medewerkers onderwijsinnovatie en onderwijskwaliteitszorg van de FDO. Deze tool zal de reflectie bij studenten op hun eigen leerproces op gang brengen en de feedback in functie van de opleidingscompetenties verrijken.

Tot slot vinden lesgevers zelf hun weg naar **centraal georganiseerde trainingen**, handleidingen aangeboden door de FDO (bv. formatieve evaluatie en feedback) en de **website onderwijstips.ugent.be** voor extra tools, informatie en tips rond coaching en feedback.

Bijlage 1: Toetsbeleidstools & handleidingen (ACT)

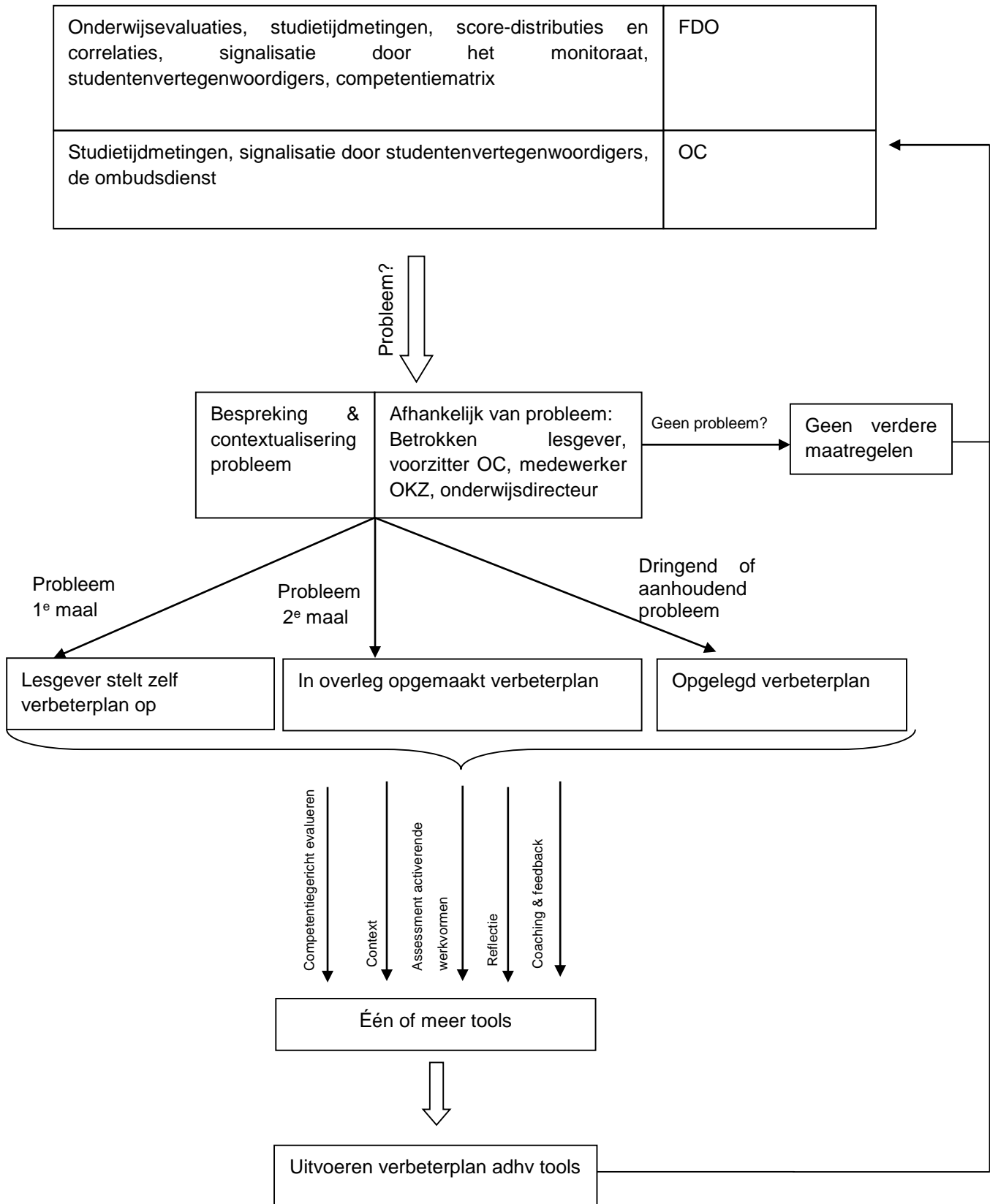
Tools & handleidingen		Verantwoordelijkheid
Competentiegericht onderwijs vraagt om competentiegerichte evaluatie	Handleiding toetsmatrijs Checklists 'kwaliteitsborging evaluaties' en 'formulieren van examenvragen' (Studentenevaluaties)	FDO DOWA + FDO
Context als kader voor assessment	Handleiding met tips i.v.m. kwaliteitsvolle assessment in context	DOWA + FDO
Assessment van activerende didactische werkvormen	Website onderwijstips.ugent.be: - Handleiding/tips peer assessment - Handleiding/tips rubrics - WebPA (module Minerva – centraal)	DOWA
Centrale plaats voor reflectie ...	Competentiegefundeerde feedbacktool	FDO
... in samenhang met coaching en feedback	Competentiegefundeerde feedbacktool Puntenboek (feedback)	FDO FDO
Legende	Al beschikbaar In de maak Nog niet beschikbaar	

Bijlage 2: Overzicht DO – CHECK – ACT processen

Fase Toetsmodel	Niveau kwaliteitszorg	Wie	Wat	Timing
DO	Opleidings- onderdeel	Lesgevers	Invullen competentiematrix OASIS	Jaarlijks
		Lesgevers	Uitvoeren kwaliteitscontroles voor of na evaluatie(s) (4 ogen principe, itemanalyse, ...)	Continu (autonomie lesgever)
		Lesgevers	Uitvoeren assessment	Continu (autonomie lesgever)
	Opleiding	OC	Opleidingscompetenties bekijken i.f.v. opleidingsfiche	Jaarlijks
CHECK	Faculteit	FDO	Lesgeversbevraging	Ad hoc
		OC	Competentiematrix bespreken	Jaarlijks
		OC	Checklist evaluatiebeleid	Tweejaarlijks
	Opleiding	DOWA (afname) FDO (verwerking) OC (bespreking)	Opleidingsevaluaties	Tweejaarlijks
		Opleidings- onderdeel	FDO	Analyseren onderwijs- evaluaties (partim evaluatie), masterproefbegeleiding evaluaties, scoredistributies & correlaties
	DOWA		Organiseren en analyseren studietijdmetingen	Ad hoc
ACT	Opleidings- onderdeel	Lesgever	Studiefiches updaten	Jaarlijks
		Lesgevers	Optioneel gebruik tools (checklist kwaliteitsvol evalueren, examenevaluatie studenten, module Puntenboek, handleiding toetsmatrijs, module WebPA)	Continu gebruik (autonomie lesgever)
		OC	Organiseren hands-on reflectiedagen	Ad hoc
		Lesgevers	Deelname aan centrale professionaliseringsinitiatieven	Continu (autonomie lesgever)
		Lesgevers	Deelname aan hands-on reflectiedagen	Min. 1 per jaar

Opleiding	FDO	Tools & handleidingen maken	Vanaf AJ 2016-2017
	FDO	Maken en onderhouden interne facultaire infosite voor onderwijzend personeel	Deadline eind 2017 + continu onderhoud
Faculteit	CKO	Organiseren hands-on reflectiedagen	Min. 1 per jaar

Bijlage 3: Procedure na probleemsignalisatie op niveau van opleidingsonderdeel

Referenties

Biggs, J. (1996). Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher education*, 32(3), 347-364.

Brown, S. (2004). Assessment for learning. *Learning and teaching in higher education*, 1(1), 81-89.

Nieweg, M. (2002). Leren van toetsen: op weg naar een nieuw model. *Tijdschrift voor hoger onderwijs*, 20(1), 42-59.

Shepard, L.A. (2000). The role of assessment in a learning culture. *Educational Researcher*, 29(7), 4-14.

UGent toetsbeleid.

Valcke, M. (2007). *Onderwijskunde als ontwerpwetenschap*. Academia Press.